

Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yerel Kredi	AKTS	Ders (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)
Yazılı Anlatım I	TRO1041	2	3	2	0	0

Önkoşullar	Yok

Yarıyıl	Güz

Dersin Dili	Türkçe

Dersin Seviyesi	Lisans Seviyesi

Ders Kategorisi	Temel Meslek Dersleri

Dersin Veriliş Şekli	Yüz yüze

Dersi Sunan Akademik Birim	Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü

Dersin Koordinatörü	Ali Fuat Arıcı

Dersi Veren(ler)	Ali Fuat Arıcı

Asistan(lar)ı	

Dersin Amacı	Yazılı anlatım araştırmalarının sonuçlarından birisi olan süreç yaklaşımı (süreç olarak yazma) çerçevesinde bu derte öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmakta ve bu kapsamda yazar merkezli metinden okuyucu merkezli metne geçme ve taslak çalışma yapma süreçleri açısından onların motive edilmesi düşünülmektedir.

Dersin İçeriği	Uzun zamandır süregelen tartışmaların odağında “Dil en iyi nasıl öğrenilir?” sorusu bulunmaktadır. Bu sorunun çözümüne yönelik girişimler ise okuma-yazma gibi birincil söylem olarak edinilmeyen dilsel biçimler (Gee, 1991) konusunun güncel verilerinden hareketle yapılandırılmaya çalışılmaktadır. Öyle ki bu girişimlerin bir tarafında dilin öğretilmeyeceği, onun ancak belli dilsel biçimlerdeki bağlamlara katılarak deneyimle edinilebileceği tezini savunanlar bulunurken diğer tarafında ise dili öğrenmenin en iyi yolunun onun yapı ve biçim özelliklerinin açık seçik bir biçimde öğretilmesi gerektiğini savunanlar bulunmaktadır. İki uç düşünceyi içeren bu düzlemler için çoğu teorisyen ve eğitimci şu şekilde bir orta yolun bulunması gerektiğini düşünmektedirler: “Dil en iyi deneyim ve formal öğretimin bir kombinasyonu ile öğrenilir”. Bu kez de deneyim ve formal öğretimin ne şekilde kombine edilmesinin yeni dil formlarının öğrenilmesini en iyi biçimde destekleyebileceği sorusu gündeme gelmektedir. Bu sorunun, sözcüklerin tek tek tanımlanmasıyla ilgilenen birçok yazı ve araştırmada ele alındığı bilgisine Gates, Duke ve Martineau (2007, s. 11)'de yer verilmektedir. Gates ve diğerlerine (2007) göre bu çalışmalar çerçevesinde açık öğretimin deneyimden daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmış, ancak aynı çalışmalar bağlamında yukarıda sözü edilen soru, daha büyük söylem birimleri (bireylerin okudukları literatürün büyük bir çoğunluğunu oluşturan) açısından değerlendirilmemiştir. Buna ilişkin önemli bir istisna olarak metin yapısının öğretimi (ör. Dickson, Simmons ve Kameenui, 1998a, 1998b; Gersten, Fuchs, Williams ve Baker, 2001) gösterilebilir. Dolayısıyla öncü çalışmalar, büyük oranda (belli metin yapılarının) doğrudan öğretimin metin yapısının anlaşılmasını olumlu yönde etkilediği sonucuna işaret etmektedir (Gates vd., 2007). Yazılı metinlerin incelenmesi, ilk olarak Almanya’da görülmekle birlikte İngiltere’de de temsilcileri bulunan metindilbilim bakış açısıyla, bu metinler, analiz edilmiştir. Bu bakış açısını besleyen kaynaklara göre metin yapısı, dilbilimsel öğelerden oluşan dilin bir uzantısıdır. Bu nedenle, ‘metinsellik’ metin öğelerinin tutarlılık ve uyumunun bir sonucu olarak bağlaç, eksilti, sözcüksel tutarlılık, gönderge gibi cümleler arası bağlantıların düzenliliği üzerinde de odaklanmayı gerekli kılmaktadır. Diğer yandan Bilişsel modellerin dilbilimsel temelden çok psikolojik bir temeli vardır. Yani, bilişsel süreçler metin üretimi ve metinden anlama süreçlerinin doğasını aydınlatmaya yönelik bir ilgi alanıdır. Söz konusu ilgi çerçevesinde metin, insanın sosyobilişsel aktivitelerinin bir iç parçası olarak görülmektedir. Anlam, metinde yer alan durağan ve bağımsız bir gerçeklik değildir. Daha çok anlam, insanların metin bağlantılı gerçekleştirdiği osilasyonlar (zihin kaynaklı olayların; sıra, yapı ve işlev özellikleri toplamı) ve iletişim amaçlı etkinlikler bağlamında kodlanmıştır. Bundan dolayıdır ki metinlerin problem çözme aktivitelerinin ve bilişsel modelin yapay zekâ arayışındaki analizlerinin bir çeşit ürünleri olduğu bilgisiyle karşılaşılmaktadır. dolayısıyla yukarıda anlatılan literatür bilgileri çerçevesinde öğrencilerin bu derste yazılı anlatım çalışmaları açısından "metinlerin özelliklerinin gerçek ve açık öğretimi" konusundaki iyileştirmelerden haberdar edilmesi hedeflenmektedir.
Opsiyonel Program Bileşenleri	Yok

Ders Öğrenim Çıktıları

1	Yazılı metinlerin incelenmesi konusundaki çalışmalar hakkında kronolojik bilgiye sahip olur.
2	Belli bir tarza özgü metinleri okuma ve yazmayı öğrenmek açısından kuramsal çerçeve bilgilerini öğrenir
3	farklı türdeki yazılı metin sunumları ve aralarındaki farklılıkların taslağı hakkında bilgi edinir
4	Dışsal ve zihinsel sunumlar arasındaki farklılıkları kavrar.
5	Metinlerin Özelliklerinin Gerçek ve Açık Öğretimi kapsamındaki literatür bilgilerini analiz eder
6	Yazma öğretiminin kuramsal çerçevesi hakkında bilgi edinir

7	ürün ve süreç merkezli yazma eğitimi konusundaki akademik tartışmalardan haberdar olur
8	süreç temelli bir yaklaşım biçimi olarak bilişsel model ile yazma öğretimi araştırmalarında sıklıkla sözü edilen yinelemeli, bilgi dönüştürme (özellikle Flower ve Hayes'in vurgulaması ışığında), bilgi anlatma ve amaç odaklı modeller gibi yaklaşımları örnekleriyle tanır.

Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Yazılı metinlerin incelenmesi çalışmalarına tarihsel bir bakış. dersin kuramsal çerçevesinin betimlenmesi.	
2	BELLİ BİR TARZA ÖZGÜ METİNLERİ OKUMA VE YAZMAYI ÖĞRENMEK.	Akyol, H. (2006). Türkçe Öğretim Yöntemleri. Ankara: Kök Yayıncılık.
3	farklı türdeki yazılı metin sunumları ve aralarındaki farklılıkların taslağı.	Keçik, İ. ve Subaşı, L. (2004). Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım. (Ed. Canan İleri). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
4	SUNUM NEDİR? Dışsal Sunumlar: Yazılı ve Grafikselsunular. Dışsal Sunumlar Arasındaki Farklılıklar. Dışsal ve zihinsel sunumlar arasındaki farklılıklar	ders notları, önerilen kaynaklar. Powerpoint sunumları ve Kayıtlar
5	ÖNERMELER: NESNELER VE İLİŞKİLERİ.	Grünberk, T. (2006). Anlam Kavramı Üzerine Bir Deneme. İstanbul: YKY.
6	BAĞLANTILI KAVRAMLARIN SUNUMU.	ders notları, önerilen kaynaklar. Powerpoint sunumları ve Kayıtlar
7	Ara sınav	ders notları, önerilen kaynaklar. Powerpoint sunumları ve Kayıtlar
8	Ara Sınav 1	[1] Uzun, L. S. (1995). Türkçede Bazı Metindilbilimsel Görünümler Üzerine. IV. Dilbilim Sempozyumu Bildirileri (17-18 Mayıs 1990). İstanbul: Boğaziçi Üniv. Yay. [2] Yalçın, G. Ü. (1996b). Bir Öykünün Şematik Yapısı Bakımından Anotomisi. Türk Dili. (537). 282-293.
9	Çocukların Yazılı anlatımlarında En Küçük Yapıların Gelişimi.	Keçik, İ. (1992). İlkokul öğrencilerinin özet ve hatırlama metinlerinde bağdaşıklık sorunu. Dilbilim Araştırmaları. Ankara: Hitit Yayınevi, 71-75
10	Yazma öğretiminin kuramsal çerçevesi. Ürün ve süreç merkezli yazma eğitimi	Kısa bir uygulama: Öykü üretiminin bilişsel modelleri
11	Ürün ve süreç merkezli yazma eğitimi araştırmalarına genel bir bakış: Bu kapsamda süreç temelli bir yaklaşım biçimi olarak bilişsel model ile yazma öğretimi araştırmalarında sıklıkla sözü edilen yinelemeli, bilgi dönüştürme (özellikle Flower ve Hayes'in vurgulaması ışığında), bilgi anlatma ve amaç odaklı modeller gibi yaklaşımlar örnekleriyle tanıtılmaktadır.	ders notları, önerilen kaynaklar.
12	Öğrenci uygulamaları	ders notları, önerilen kaynaklar.
13	öğrenci uygulamaları	ders notları, önerilen kaynaklar.
14	öğrenci uygulamaları	ders notları, önerilen kaynaklar.

15	Final	ders notları, önerilen kaynaklar.

Değerlendirme Sistemi

Etkinlikler	Sayı	Katkı Payı
Devam/Katılım	70	
Laboratuvar		
Uygulama		
Arazi Çalışması		
Derse Özgü Staj		
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği		
Ödev	2	10
Sunum/Jüri	1	20
Projeler		
Seminer/Workshop		
Ara Sınavlar	1	30
Final	1	40
Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı		60
Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı		40
TOPLAM		100

AKTS İşyükü Tablosu

Etkinlikler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İşyükü
Ders Saati	16	2	32
Laboratuvar			
Uygulama			
Arazi Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışması	16	2	32
Derse Özgü Staj			
Ödev	2	10	20
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği			
Projeler			
Sunum / Seminer			
Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	7	7
Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	10	10
Toplam İşyükü			101
Toplam İşyükü / 30(s)			3.37
AKTS Kredisi			3

Diğer Notlar	Yok